

Zbieg postępowań o upadłość i rozwiązanie spółki

Prawo handlowe

Postępowanie sądowe o rozwiązanie spółki z o.o., wszczęte na żądanie wspólnika lub członka organu spółki, jeżeli osiągnięcie celu spółki stało się niemożliwe albo jeżeli zaszły inne ważne przyczyny wywołane stosunkami spółki, w trakcie którego została ogłoszona jej upadłość likwidacyjna, staje się bezprzedmiotowe dopiero z chwilą wykreślenia jej z rejestru.

Tak uznał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 20 maja 2016 r., II CSK 555/15.

Sąd okręgowy uwzględnił powództwo F. sp. z o.o. i P.K. i wydał 25 kwietnia 2014 r. wyrok, którym orzekł na podstawie art. 271 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych o rozwiązaniu pozwanej spółki G. sp. z o.o., ustanowił jej likwidatora oraz określił jego wynagrodzenie.

Sąd rejonowy, postanowieniem z 11 lutego 2014 r. ogłosił upadłość pozwanej spółki G. sp. z o.o. z możliwością zawarcia układu.

Po wniesieniu apelacji od wyroku sądu okręgowego z 25 kwietnia 2014 r., sąd rejonowy zmienił sposób prowadzenia postępowania upadłościowego z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego.

Sąd apelacyjny wydał postanowienie, którym uchylił wyrok sądu okręgowego i umorzył postępowanie. W uzasadnieniu wyjaśnił, że w razie ogłoszenia upadłości spółki z o.o. w czasie trwania sprawy o jej rozwiązanie, postępowanie sądowe jako bezprzedmiotowe podlega umorzeniu. Ogłoszenie upadłości powoduje rozwiązanie spółki z mocy art. 270 pkt 3 k.s.h., prowadząc tak jak w przypadku rozwiązania w trybie art. 271 k.s.h., do likwidacji jej majątku.

W skardze kasacyjnej strona powodowa – F. sp. z o.o. – zaskarżając postanowienie sądu apelacyjnego zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego, tj. art. 270 pkt 3 k.s.h., art. 271 pkt 1 k.s.h. w zw. art. 386 § 3 Kodeksu postępowania cywilnego (k.p.c.), przez przyjęcie, że w związku ze zmianą trybu prowadzenia postępowania upadłościowego pozwanej spółki zachodzi podstawa do umorzenia postępowania o jej rozwiązanie.

Sąd Najwyższy uwzględnił skargę kasacyjną.

—Jarosław Hein

Jarosław Hein - associate partner, [doradca podatkowy](#), [adwokat Gliwice](#), Rödl & Partner

Z dniem 1 stycznia 2016 r. weszła w życie ustawa z 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (P.r.), która uchyliła zawarte w ustawie z 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (P.u.n.) regulacje dotyczące upadłości z możliwością zawarcia układu. Zgodnie z art. 449 P.r. w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie tej ustawy (1 stycznia 2016 r.) wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości, stosuje się przepisy dotychczasowe. Z tego też względu w sprawie miały zastosowanie przepisy P.u.n. w wersji obowiązującej przed 1 stycznia 2016 r. Zaprezentowana przez SN w orzeczeniu wykładnia przepisów rozdziału 6, działu I, tytułu III k.s.h., normujących instytucję rozwiązania i likwidacji spółki z o.o., pozostaje aktualna na gruncie obecnie obowiązujących przepisów Prawa upadłościowego (P.u.).

Zgodnie z art. 270 pkt 3 k.s.h., w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 2016 r., jak i po tej dacie, rozwiązanie spółki powoduje ogłoszenie jej upadłości. Na podstawie tego przepisu sąd apelacyjny uznał, że skoro w stosunku do pozwanej spółki zmianie uległ tryb prowadzenia upadłości z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku, to umorzenie postępowania o rozwiązanie spółki jest uzasadnione. Celem upadłości likwidacyjnej jest doprowadzenie do wykreślenia spółki z rejestru. Natomiast w razie ogłoszenia upadłości

układowej, spółka z o.o. nadal prowadzi działalność i istotą takiej formy postępowania upadłościowego nie jest jej likwidacja i w konsekwencji wykreślenie z rejestru.

SN wskazał, że sąd apelacyjny pominął treść dalszych przepisów rozdziału 6, działu I, tytułu III k.s.h., normujących instytucję rozwiązania i likwidacji spółki z o.o. W szczególności sąd apelacyjny ominął treść art. 272 k.s.h., zgodnie z którym rozwiązanie spółki następuje po przeprowadzeniu likwidacji, z chwilą wykreślenia spółki z rejestru.

W uzasadnieniu SN podkreślił dwuetapowy charakter rozwiązania spółki z o.o. Wskazał, że pierwszy etap jest efektem przyczyn wskazanych w art. 270 k.s.h. (m.in. ogłoszenie upadłości spółki), a także wyroku sądowego wydanego na podstawie art. 271 pkt 1 k.s.h. (tj. orzeczenie o rozwiązaniu spółki na żądanie wspólnika lub członka organu spółki, jeżeli osiągnięcie celu spółki stało się niemożliwe albo jeżeli zaszły inne ważne przyczyny wywołane stosunkami spółki). Drugi etap to faza likwidacji, która może doprowadzić do skutku rozwiązanie spółki i jej wykreślenia z rejestru (art. 288 k.s.h.). Prawomocne orzeczenie o rozwiązaniu spółki nie powoduje jej rozwiązania, lecz daje podstawę wszczęcia postępowania likwidacyjnego (art. 274 § 1 k.s.h. – otwarcie likwidacji następuje z dniem uprawomocnienia się orzeczenia o rozwiązaniu spółki przez sąd, powzięcia przez wspólników uchwały o rozwiązaniu spółki lub zaistnienia innej przyczyny jej rozwiązania.). W przypadku upadłości spółki, jej rozwiązanie następuje po zakończeniu postępowania upadłościowego, z chwilą wykreślenia z rejestru (art. 289 § 1 k.s.h.). Zgodnie z art. 289 § 2 k.s.h., który został zmieniony z dniem 1 stycznia 2016 r. ustawą – Prawo restrukturyzacyjne – spółka nie ulega rozwiązaniu, gdy postępowanie upadłościowe zostało zakończone w wyniku zaspokojenia wszystkich wierzycieli w całości lub zatwierdzenia układu albo gdy postępowanie upadłościowe zostało uchylone lub umorzone. Zatem, w razie ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku spółki, do jej rozwiązania prowadzi zakończenie postępowania upadłościowego w sposób, który uzasadnia wniosek o wykreślenie spółki z rejestru.

Drugi etap rozwiązania spółki (faza likwidacji) nie został zakończony, nie zostało zakończone postępowanie upadłościowe, dające podstawę do wykreślenia spółki z rejestru. Z uwagi na tę okoliczność SN uznał, że uchylenie wyroku SO o rozwiązaniu pozwanej spółki i umorzenie postępowania jest przedwczesne. Postępowanie sądowe o rozwiązaniu spółki wszczęte na podstawie art. 271 pkt 1 k.s.h., w trakcie którego została ogłoszona jej upadłość likwidacyjna, staje się bezprzedmiotowe dopiero z chwilą wykreślenia jej z rejestru (art. 289 § 1 k.s.h.).

Argumentacja SN daje podstawę do stwierdzenia, iż w przypadku ogłoszenia upadłości spółki na podstawie obowiązujących przepisów P.u., w trakcie postępowania sądowego o rozwiązanie spółki z o.o., wszczętego na podstawie art. 271 pkt 1 k.s.h., nie będzie podstaw do umorzenia postępowania o rozwiązanie spółki z o.o. jako bezprzedmiotowego do czasu, gdy nie zostanie zakończone postępowanie upadłościowe i nie nastąpi wykreślenie spółki z rejestru.

SN odniósł się do ewentualnego zbiegu likwidacji prowadzonej w oparciu o przepisy k.s.h., z likwidacją uregulowaną w Prawie upadłościowym. Wskazał, że w takich okolicznościach oczywiście jest, że ze względu na cel i charakter postępowania upadłościowego, którym jest ochrona interesów wierzycieli upadłej spółki, likwidacja w tym trybie wyprzedza likwidację majątku z k.s.h., która do czasu zakończenia postępowania upadłościowego powinna ulec wstrzymaniu (podobnie w wypadku gdy po uprawomocnieniu się wyroku rozwiązującego spółkę i wszczęciu likwidacji, zostanie ogłoszona upadłość obejmująca likwidację jej majątku).

Źródło: <http://archiwum.rp.pl/arttykul/1319527-Zbieg-postepowan-o-upadlosc-i-rozwiazanie-spolki.html#.V-D2gyGLTDd>